

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Obsodba liberalizma“.

Že mesec dni prinaša „Slovenec“ pod tem zaglavjem dolge, s pretiranimi opazkami zabeljene izvode iz raznih papeževih pisem in izjav. S temi izvodi hoče dokazati, da tudi papež zahteva od katoličanov, naj se brezpogojno pokoré škofom ne samo v vseh cerkvenih, nego tudi v vseh posvetnih rečeh, da torej škofom priznava najpopolnejšo avtoriteto, tako, kakršno jim liberalni svet odreka.

Glasilo naših klerikalcev je začelo te članke priobčevati, kakor hitro se je čulo, da nameravajo goriški Slovenci pritožiti se do papeža zoper poslanico goriškega nadškofa, oziroma zoper v njej izrečeno načelo o škofovski avtoriteti o posvetnih rečeh. Ta napoved pritožbe do cerkvenega glavarja je v krogih klerikalne stranke na Kranjskem in na Goriškem obudila velik strah. Sicer so gospodje kolovodje vedeli tako dobro kakor mi, da je povod naznanjeni pritožbi veliko premalenkosten in preneznaten, da bi papež zaradi njega le količkaj eksponiral kateregakoli škofa. Ali slutili so tudi, da bi pritožba v Rim imela vsaj moralen uspeh, ako bi se podprla z obširno spomenico, v kateri bi se natanko popisalo počenjanje klerikalne stranke na Kranjskem in na Goriškem in narisal značaj klerikalnih voditeljev ter njihovih varovancev. Taka spomenica bi papeža poučila o naših razmerah in uplivala tembolj, ker je tudi za najhujše obtožbe lahko dobiti neovržnih dokazov v izobilji. Prepričani smo, da bi po taki spomenici knezoškof Missia ne dal nikdar več izpostaviti Najsvetejšega za katkega Šušteršiča ali Zelena. Vsega tega so se naši klerikalci zbal, in članki, katere priobčuje „Slovenec“ pod gorenjim zaglavjem, narede utis, kakor da so zbrali v njih vse gradivo za zagovor pred papežem, ob enem pa za opravičenje pred narodom, utis, da se jeden ali drugi škof hoče zdaj skrivati za papežem.

Ako bi hoteli polemizovati s „Slovencem“, morali bi najprej pregledati, je-li „Slovenec“ vse svoje navedbe tudi verno in pošteno priobčil, ker smo ga že jedenkrat zasačili, da je neko papeževo pismo predrzno izpačil in svoji politiki primerno prikrojil, navada je pa železna srajca. Polemizovati

z njegovimi navedbami sploh ne mislimo. Nekaj pa mu moramo naprej povedati jedenkrat za vselej glede vseh takih izvodov iz papeževih pisem in enciklik.

„Slovenec“ člankar je iz papeževih enciklik zbral seveda samo to, kar je bilo za njegove namene primerno; zbral je samo tiste izreke in tiste izjave, katere se dajo za si o tolmačiti, kakor da je papež že končno z vsa svojo veljavo priznal načelo o absolutni avtoriteti škofov tudi v političnih rečeh. Dobe se pa tudi izjave, katere se dajo tolmačiti v nasprotnem zmislu, katere govore zoper avtoriteto škofov „in politično“. Saj je znano pismo, katero je papež pisal l. 1893. ogerskim škofom in katero je „Slovenec“ svoj čas falsificiral. A tudi če bi se ne dobila nobena papeževa izjava, katere svari škofo pred zlorabo cerkvene oblasti v politične namene, tedaj bi s tem vendar še ne bilo dokazano, da se mora vsak politik, če hoče biti katoličan, ukloniti škofovski avtoriteti.

Mi smo opetevano izrecno povdarjali, da priznavamo vsakemu škofu in sploh vsakemu duhovniku pravico, dajati nauke in svete v političnih rečeh in tako pravico ima tudi rimski papež, kar je ob sebi umevno. Vsi v „Slovenec“ navedeni citati iz papeževih enciklik so taki dobri sveti, a samo sveti, prav nič več. Papež, poglavar katoliške cerkve, je nezmotljiv, a samo v verskih rečeh. V teh mu pristojna popolna avtoriteta, katero mora spoštovati vsak katoličan, kakor se mora brez ugovora klanjati dogmam katoliške cerkve. Kar je pa papež v nekaterih političnih okrožnicah govoril, to niso dogme katoliške vere in se nanje ne nanaša, zato je to samo dobri sveti, po katerih se lahko ravnamo, če se nam zdi pametno, dobro in koristno, katere pa smemo tudi prezreti, če se nam zde neprimerni.

Politične stranke in politični listi znabiti ne store prav, ako razpravljajo o strogo verskih rečeh in jih bote presoati z nepodkupljivo kritiko človeškega razuma, — popolno pravico in neoporočeno dolžnost pa imajo, uplivali na razmerje mej državo, mej ljudstvom in zastopniki katoliške cerkve, ter so v tem oziru jednakopravni tudi s katoliškega

stališča, dokler se ne proglašajo škofovski avtoriteta v posvetnih rečeh za versko resnico; če pa nečajo uvaževati dobrih svetov glede škofovske avtoritete v političnih rečeh, niso s tem ni najmanj grešili zoper vero in cerkev. Na tem stališču stojita katoliška stranka na Pruskem in protisemitska stranka na Dunaju, na tem stališču stoji mnogo odličnih, v hijerarhiji visoka mesta zavzemajočih katoliških teologov, ne da bi se papež ob tem spodtikal in na tem stališču stojimo tudi mi, slovenski „liberalci“. Zato pa po pravici sodimo, da se v „Slovenec“ zopet v zrak strelja.

Avstrijska delegacija.

V zadnji seji se je najprej nadaljevala razprava o proračunu vojnega ministerstva, pri kateri prihiki je kranjski delegat Višnikar priporočal vojnemu ministerstvu preložitve vojaškega skladišča v Ljubljani na drug prostor, na kar je vojni minister Krieghammer odgovoril, da je erar sam zavzet za preložitve, da je pa stvar v prvi vrsti odvisna od finančnega erarja.

Na vrsto je prišel potem proračun okupiranih dežel Bosne in Hercegovine.

Češki delegat dr. Slama je obširno kritikal upravo v okupiranih deželah, zlasti policijsko gospodarsko in finančno upravo ter grajal imenovanje „bosenski“ jezik, katero se je uvedlo.

Dalmatinski delegat Bulat je priporočal železniško zvezo Bosne z Dalmacijo, zlasti s Spletom in sploh govoril o gospodarskih rečeh.

Delegat dr. Vatroslav Jagić, profesor slavistike na dunajskem vseučilišču in član gospodske zbornice, je prihitel Kallayu na pomoč. Opravičeval je imenovanje „bosenski jezik“, dokazoval, da je bilo to imenovanje že v prejšnjih stoletjih v Bosni navadno in da je tudi sedaj primerno. Jagićev nastop je v slovanskih krogih obudil veliko ogorčenost. Politikujoči filolog je storil Madjarom veliko uslugo, svojemu lastnemu narodu pa veliko škodo, ker je s svojo znanstveno avtoriteto podprl partikularizem in priskočil na pomoč tistim, kateri nasprotujejo združenju Bosne s Hrvatsko. Ej, ti politikujoči filologi!

Listek.

V Črni gori.

(Potni spomini in vtisi. Spisala Terezina dr. Jenkova.)

V.

Po teh opazkah o Črni gori in nje prebivalcih, naj mi je dovoljeno vrniti se v hotel, kjer sem prenočila. Ko se drugo jutro vzhudim, sijal je skozi okno beli dan. Prva pot, katero sem storila, je bila v cerkev. Bila je namreč nedelja. V cerkvi, v „monastiru“ je bilo precej zbranega ljudstva, vendar je še vrelo v trumah k službi božji. Cerkev se hitro „dubko“ napolni.

Kakor znano, verniki grškega obreda ne časté kipov in podob. Zato tudi v cerkvi nisem opazila drugega kakor oljnaté slike oblečene v srebrno obleko. Največjo znamenitost pri tej priliki sem videla grob sv. Petra ali bivšega vladike črnogorskega Petra I. Petroviča Njeguša. Ta slavni vladika, naslednik sv. Save je vladal l. 1783.—1830., torej sedemindeset let. Po pravici ga zovejo gorskega Gedeona, kajti v časih ko sta se Avstrija in Rusija vojskovali proti Turku, stal jima je na strani in Mahmuda do cela potolkel v bitki pri Spuzi (1796.) in leto pozneje, ko je Mahmud sam poginil na bo-

jišči in z njim petindvajset turških paš. Ta slavna zmaga priborila je Črni gori državno samostanost; ruska vlada, ki jo i danes vrlo podpira, dajala ji je od takrat vedno pomoči. Prosluli vladika je imel še neštevilno bojev s Turki, Francozi i. dr. in povsod se je kazal junaka, dokler ni neizprosna smrt jednoinosemdesetletnega starčka položila v hladni grob. Kar je Rusom Peter Veliki, to je Črnogorcem Peter Njeguš, ki ga čislajo in spoštujejo kot svetnika ter celo prisezajo pri njegovem imenu. Truplo preslavnega vladike počiva v leseni rakvi, pregrnjeni z dragocenimi tancicami; vsako leto jedenkrat odpre metropolit z veliko slovesnostjo rakev, da more hrabri narod Črnogorcev videti obožovanega vladarja.

Toda kaj pomeni to? Ljudstvo se guete ter dela prostor, komu? — Pri vratih se prikaže visoka impozantna, častitljiva postava, knez Nikola I. Petrovič Njeguš sam.

Zdrhtela sem se, ko sem prvič videla imenitnega in veleslavnega vladarja, ki že šestindeset let vodi narod črnogorski, ne le od zmage do zmage, ampak tudi od stopinje do stopinje izobraženosti, blagostanja in cmike.

Da, gledala sem slavnega junaka, zmagalca pri Medunu, zrla sem v obličje pesniku-geniju, ki je zapel ono divuo:

Onamo, onamo! ... za brda ona,
Govore, da je razorcu dvor,
Mojega cara, onamo bele
Bio je negda junački zbor.

in

Onamo, onamo! ... za brda ona
Milošev kažu prebiva grob
Onamo pokoj dobiću duši
Kad Šbin više ne bude rob.

Postave je ta divni Jugoslovan visoke, kakor sploh vsi Črnogorci, telesa krepkega, lepo rašenege. Obličje je v vseh potezah plemenito, z obraza samega mu že sije duhovitost, blagost in dobrosrčnost. Lepšega vzora ponositega in odločnega moža bi si umetnik ne mogel želeti in boljšega ter sposobnejšega vladarja nikak narod ne. Knez Nikola je z „dušom i tielom“ Črnogorec ter Srb, on čuti in trpi z narodom vred, skupno z njim prenaša vse, kar mu prinese usoda. Njegovo gaslo je jasno izraženo v verzih, katere je zložil on sam:

„Narod će se moj sastavit
Svoj u svome rodu bit.“

Vse težnje in delo je osvedočeno jedino le v duševno omiko in telesni blagor najkrepkejšega rodu na slovanskem jugu — v prosepah junaških sinov Črne gore. Koliko je knez steril svojemu narodu, se ne da povedati. Dovolj je rečeno, da se je za nje-

Govoril je tudi minister Kallay, kateri se je Jagiču toplo zahvalil za dragoceno podporo in skušal zavrniti izvajanja Slame in Bulata.

Kakor proračun vojnega ministerstva, tako je bil tudi proračun okupiranih dežel odobren.

V Ljubljani, 20. junija.

Badeni in štajerski konservativci. „Grazer Volksblatt“, glasilo štajerskih konservativcev, ni nič kaj zadovoljen z grofom Badenijem. Povod tej ne zadovoljnosti je to, da ni upeljal še verske, nedrage in praktične šole. Ob njegovem prihodu na Štajersko ga popraša, kdaj misli ministerski predsednik začeti s pokristjanjenjem šole. Da bi se to zgodilo, graški list nima dosti upanja, dokler ni učni minister mož pravega katoliškega mišljenja. Toži pa tudi, da je neki katoliška stranka prav osamljena v svoji zahtevi po krščanski šoli in da jo celo ne podpirajo druge krščanske stranke. — Iz tega, da jo druge krščanske stranke ne podpirajo, bi vendar moral spoznati graški konservativni list, da verska šola, kakor jo on želi, ni tako potrebna. Cenejša bi najbrž ne bila, pač pa slabša, nego je sedanja. Liechtenstein je ob svojem času bil predlagal posebno duhovsko nadzorstvo, kar bi bilo le stroške za šole po nepotrebnem pomnožilo in učiteljem napravilo nove neprijetnosti.

Nemški klub. Obnovi se baje zopet nekdanji nemški klub v državnem zboru. To vsaj zahtevajo razni nemški listi. Po zahtevi teh listov naj se tisti poslanci, ki niso prepričani, da je koristno, če nemški poslanci hodijo z vlado, odcepijo od zjednjene levice in osnujejo svoj nemški klub. Ti listi dokazujejo, da vodstvo Chlumeckega ni Nemcem v korist. Na Moravskem zares še vzdržuje vlada nemško večino v državnem zboru, ko jo podpirajo nemški poslanci, a mej ljudstvom pa nemštvo le zgublja tla, v drugih deželah so pa razmere drugačne in Nemci nimajo nič od tega, če podpirajo vlado. — Nam bi bilo le ugodno, če se levica razcepi, ker radi peščice Chlumeckega pristašev bi tudi na Moravskem vlada več tako nemštva ne podpirala.

Kompromis v gorenjeavstrijskem veleposelstvu. V gorenjeavstrijskem veleposelstvu imajo konservativci malo večino. Te večine se pa brezobzirno poslužujejo in veleposelstvo voli samo konservativce v deželni zbor. Sicer si pa vlada prizadeva, da bi se sklenil kompromis v gorenjeavstrijskem veleposelstvu. Pravičnost se vladnemu prizadevanju re more odrekati, a konservativci se pa temu grozno upirajo; boje se, da bi ne imeli potem takega upliva v zboru. Njih listi pišejo, da njih stranka ne zasluži, da bi vlada z njo tako postopala, ker se je vedno upirala škodljivemu radikalizmu in je vladni storila mnogo uslug. Po našem mnenju pač ne gre tukaj za to, kaj je konservativna stranka že storila za vlado, temveč za to, da bi bile manjšina pravično zastopana. Sicer pa tukaj vlada lahko hitro uniči konservativno večino, kar izbršne naj izmed volilcev duhovsko veleposelstvo, ko je že jednokrat bilo odločilo državno sodišče, da to veleposelstvo nima v tej kuriji volilne pravice.

Neprijetno delo imajo delavci pri železnici v Mali Aziji. Tamošnje mohamedansko prebivalstvo

ni prijazno tej železnici. Čarkesi in Kurdi vedo, da se razmere nekoliko premene, ko bode tekla železnica in se bode cmejil delokrog njih roparskemu delovanju. Zato pa hote zgrajenje železnice preprečiti s tem, da napadajo delavce. Mnogo so jih že pobili in oropali. Stavbno vodstvo se je večkrat pritožilo proti temu pri turški vladi, ki se pa ni za vse pritožbe nič zmenila. Na to so se v Carigradu pritožili veleposlaniki. To je pa izdalo. Naročilo se je guvernerju v Smirni, da poskrbi za potrebno varstvo. Ta je poslal dve stotnji pešcev in 2 eskadrona konjikov, da varujejo delavce. Sedaj se delo nadaljuje pod varstvom bajonetov in sabelj.

Angleška ekspedicija v Sudan je baje že odpotovala na željo nemškega cesarja. Ko so bili Italijani tepani pri Adavi, je kralj Humbert se bil obrnil do nemškega cesarja za pomoč. Nemški cesar je pa že vedel, da Anglija ob ugodnem času misli poslati ekspedicijo v Sudan. Obrnil se je torej do Anglije, da naj ta brž odpošlje dotično ekspedicijo. To se je tudi zgodilo, če tudi sta ugovarjala Rusija in Francija. S to ekspedicijo je Anglija dosegla, da se Abesinci in Sudanci niso zjedili in Italijanom izrinili Afrike, kar se bi bilo tako najbrže zgodilo. Nemčija je tako le nekaj koristila Italiji, ne da bi jej bilo treba poslati lastne vojske na bojišče. Angleže pa tudi vsa stvar dosti ne stane, ker plačajo stroške Egipčani in so tudi Egipčani zgubili največ vojakov v bojih s Sudanci.

Slovansko Sokolstvo.

O telovadbinem vplivu na človeško telo.

Spisal dr. Preininger; prevod iz „Sokola“.
(Konec.)

S telovadbo se pa še drugače vpliva na kri in sicer po hranitbi. Rekli smo, da delo podpira prebavo: Hrana se razkaja v želodcu in preminja v izvestne tvarine, ki pridejo po sočnicah v kri in ta v vse telesne dele. Kri je torej telesu glavna hranilna tvarina. Čim boljša je zategadelj hranitba, tem — rekel bi prostonarodno — čistejša je kri. In to je zopet jedna točka za sestavno telovadbo!

Ta učinek telovadbe vidimo neposredno, in sicer na mišičju. Mišice so ustroji za gibanje; radi tega se najbolje na njih vidi vadbini upliv. Zategadelj po pravici občudujemo na ljudsh, ki si vadijo telo, na Sokolih, njihne mišice, kakor iz kovine ulite, njihne lepe postave!

Marsikdo si misli, da so glavni namen „sokolovanja“ trdne mišice, in zato zametuje vaje, češ da mu jih ni treba, da se neče kazati, niti javno se producirati. To je iz cela napačen nazor: Močno mišičje je posledica telovadbinega učinka, namreč izboljšane hranitbe, dovršene prebave. Mišičje nam je samo merilo, ali ima telovadba pri tem ali onem človeku uspeh.

Ako v malo besedah posnamemo, to kar smo navedli, se glasi naše mnenje: Telovadba je najvažnejše sredstvo za vzdrževanje zdravja, ker deluje neposredno in ugodno na izmeno tvarin, na hranitbo našega telesa.

Toda poleg tega neposrednega, je njen vpliv tudi posreden. Kajti z njo krepimo telo in moramo boljje kljubovati boleznim. Saj je znano, da slabi ljudje lažje zbole, kakor močni. Zato tudi vidimo, da boleha mehkužnej, lanuh na vsakovrstnih boleznih, o katerih se niti ne sanja delavnemu možu. Telovadba je torej tudi na pomoč higijeni, ki teži za tem, da se kolikor moči omeji in zmanjša število bolezni s tem, da se odstranjajo vzroki. In

ker je jeden prvih vzrokov slabo telo, je zmatrati telovadbo za higijensko sredstvo velike vrednosti.

Doslej smo govorili samo o telesu, toda pogledati nam je tudi na duh. Dobro pravi star pregovor: „mens sana in corpore sano“ (zdrav duh v zdravem telesu)! Nahajamo sicer posumnike, ki si obdržijo tudi v slabotnem telesu svež duh — no to so izjeme; preje se primeri, da se z zdravim telesom spaja svež duh v lepo celoto. To je popolnoma naravno. Možgani, živci in čutila so ustroji, ki se vsled delavnosti zablajo in ki potrebujejo hrane. Če pa boljša telovadba hranitbo, zboljšuje tudi ustroje našega duha.

Da je telovadba prospešna, svedoči nam tudi lečilna uporaba metod, podobnih telovadbi, na pr. vsa t. zv. mehanoterapija. Motil bi se pa sveda, kdor bi menil, da vrača telovadba izgubljeno zdravje. Da, narobe, često se more še poslabšati slabo zdravje z nespametno telovadbo. Zategadelj ne začni telovaditi, kdor se čuti slabega in bolnega, predno ga ni preiskal zdravnik.

S telovadbo torej si prizadevamo okrepiti telo, narediti je močno. Dasi dandanes v narodnih bojih ne odločuje telesna moč, vendar je treba, da je naš narod močen, zdrav. Če pa ima biti ves narod na duhu in telesu močen, mora biti vsak posameznik močen, zdrav. Tu pa je na vsak način jedno glavnih sredstev telovadba, katere namen je vzgajati narodu našemu veliko množino krepkih posameznikov. Končujem z besedami Nerude, katere je sam morebiti mislil drugače:

... jen každý hled
k vlastním dobře jádru:
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádří!

Češka Sokolska Zveza. Odbor je v svoji drugi seji z dne 16. maja 1896. odobril ukrepe predsedstva in predtelovadskega zbora. Najvažnejše teh ukrepov smo prijavi. Dalje je bil sprejet predlog br. dr. Scheinerja: Ker je slavnostno gibanje oživilo bolj, kakor treba, in da se preprečijo prireditve raznih izletov in slavnosti na isti dan, imajo župe dolžnost, v začetku vsakega leta naznaniti svoje nastope predsedstvu Č. S. Z., ki ima pravico, po potrebi ukrepati premembe. 2. Župni izleti se omeje samo na udeležbo v župo združenih društev. 3. K izletom pošilja predsedstvo večšaka v telovadskih zadevah kot svojega zastopnika. 4. Predsedstvo določa, po čem in kje ima biti zastopano Sokolstvo pri tujezemskih izletih. — V Krakov k izletu Poljske Zveze Sokolske se pošlje odposlanstvo. Vsa sokolska društva morajo imeti jednake zastave, katero je naročiti pri zvezinem predsedstvu. (Cena okoli 60 gl) — Načelnik Č. S. Z. naznanja, da so se začela praška in okolna društva (okoli 20 društev) v posebnem tečaju vadi v borbi s palicami in na pesti. Vadba v tej telovadbeni stroki se je sprejela tudi v predtelovadski tečaj, ki se ima, kakor druga leta, prirediti meseca avgusta.

Predtelovadski zbor Češke Sokolske Zveze. Ker so bile v tehniškem odboru (predtelovadskem zboru) Č. S. Z. doslej zastopane vse župe, so se odborovi udje često mejevali in niso vedno dovolj vztrajni in znanstveno izobraženi predtelovadci prišli v ta odbor. To pa ni nikakor pospeševalo predt. zboru poverjenega dela, osobito kar se tiče telovadbenega sestava. Zategadelj se je preosnoval zbor nastopno: Tehniški odbor obstaja iz načelnika Č. S. Z., njegovega namestnika in 6 zastopnikov: po dva praškega „Sokola“, srednočeške in podbologorske župe, katere izvoli dotični predtelovadski zbor. Odbor upravlja tekoče zadeve, uravnava red in pripravlja javne nastope. Vzela sta se mu pa poprava in dopolnitev telovadbenega sestava in se poverilo petudaemu zboru, katerega voli predtelovadski zbor

☞ Dalje v prilogi. ☞

gove vlade izvršil prepoved Črnogorcev v kulturnem oziru in se je slava Črne gore razasla po širnem svetu.

Knez Nikola I. je res vreden naslednik sv. Save ali sv. Petra I., blagovestnikov srbskega naroda. Rodil se je 25. septembra 1841. v Njegašu. Oče mu je bil veliki vojvoda Mirko Petrovič, slavni zmagalet pri Grahovem. Mladi Nikica se je učil najprej na Cetinju in potem v Trstu. Od tod ga vzame Napoleon III. l. 1855. v imeniten državni zavod v Pariz. Tu se je učil do leta 1860. vojnih znanostij ter državnih opravil, dokler ga omenjenega leta ne pokličejo v Črno goro. Prednika mu, kneza Danila namreč je dne 12. avgusta 1860. v Kotoru iz osebnega sovraštva vstrelil Todor Kadić. Ker ranjki ni imel otrok, imenovan je bil Nikica, sin brata njegovega, Mirka, naslednikom, katerega je narod pozdravil z oduševljenjem. Jeseni istega leta se oženi mladi knez z Mileno, bajno-lepo hčerjo vojvode Petra Vukatiča, pobratima Mirka Petroviča. Kaeginja Milena mu je povila tri sinove in šest hčera. Prestolonaslednik Danilo se je narodil dne 17. julija 1871. Kumoval je deci knezovi najprvo knez Mihajlov M. Obrenović III., pozneje pa sam ruski car Aleksander II.

Knez Nikola I. je sedmi vladar rodú Njegušev in rodovine Petrovičev. Predno si je osigural mir,

brez katerega kulturni napredek ni mogoč, imel je mnogo bojev s Turki in Arbanasi, katere je vse ukrotil. Šele od leta 1880., ko si je pokoril mesto Dulčinj, vlada v Črni gori mir. Novim prebivalcem je podelil knez popolno jednakopravnost; s papežem Leonom XIII. pa je sklenil pogodbo, po kateri imajo črnogorski katoliki svojega škofa in slovansko službo božjo. Prijateljstvo z Rusijo, katero so Črnogorci sklenili še za vladanja Danila I. 1711., je Nikola I. še bolj utrdil ter dal svojo deco odgojiti v Petrogradu, da bi se navzela pravega duha, duha kakoršen mora navdajati rod slavnih Njegušev.

Nikola, vladar črnogorski je na vrhuncu svetovne izobrazbe. Razun od njega toliko iskreno ljubljene matrinega jezika, srbsčine, govori raski, francoski, italijanski in nemški jezik. V prostih urah se peča tudi z vedo in umetnostjo in je sam velik pesnik srbski. Izdal je dva zvezka svojih krasnih poezij, katere vse preveva rodoljubje in navdušenje za majko Srbijo. Mej pesnimi se najbolj odlikuje ona slavnoznanca: „Onamo, onamo“, ki je postala narodna himna vrlh Črnogorcev, in daljša pesen „Ženitba bega Ljubovića“ po narodni pripovedki. Krasna se mi zdi tudi otročja nežna „Sin pita, otac odgovara“. Prav tako se odlikujejo „Domovini“, „Griehote“ in pa „Natpisi“. Ne samo v pesnih, tudi

v drami se je pokazal genijalni knez pravega mojstra. Pred vsem moram zabeležiti tragedijo „Kralj Vukušin“, dramo „Balkanska carica“ in dramatični prizor „Knez Arvanit“. Čuda lep je spev „Pesnik i vila“.

Tak je torej knez Nikola I. Kar more narava spojiti telesnih in duševnih vrlin v jedni osebi, storilo je to v Nikoli, ali kakor ga narod imenuje Nikici.

Ko je došel knez v cerkev, spremljalo ga je obilo gospode, ves dvor, profesorji — sploh vsa inteligenca, ker imajo hvalevredno lastnost, da se vsi vkupno udeležijo službe božje. Veličasten trenutek sem doživela. Vse je molilo in se v prahu klanjalo Najvišjemu, ki ne dela razločka mej kraljem in beračem; Knez sam in vsa gospoda je prav tako goreče in iskreno prosila Neskončnega milosti, kakor najprostejši kozji pastir tam v ozadji. In to je veličasten prizor, ki napravi na človeka velikanski utisek. Petje je bilo pri maši divno lepo, da tacega nisem pričakovala. Toda, kako iskreno in presrčno moli Črnogorec, tega ni mogoče popisati.

Kjer je vera tako globoko ukoreninjena v srcu narodovem, tam pač mora biti doma plemenitost in poštenost, tam mora kraljevati z vso svojo močjo morala. In vse to je last črnogorskega naroda.

Č. S. Z. iz takih predelovalcev, ki se odlikujejo po svojem strokovnem znanju. Ta zbor se shaja enkrat na mesec, se posvetuje in ukrepa o tvari, ki mu jo predlaga predt. zbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. junija.

— (Petindvajsetletnico) svoje poroke praznoval bode jutri dež. poslanec in predsednik trgovinske zbornice gosp. Ivan Perdan. Njemu in njegovi gospé: Na mnogaja ljeta!

— (Plinova delniška družba.) Poroča se nam: „V torek, dne 16. t. m. se je vršil letošnji občni zbor plinove družbe pod predsedstvom nje načelnika gosp. Jos. Luckmanna. Po računskem zaključku izkazani čisti dobiček se po odbitku po pravih določenih taktijem porabi za izplačanje enodototne superdividende, za odpis računa o stavbah in za dotacijo posebnega rezervnega zaklada. Računski zaključek se je odobril in se je upravnemu odboru dal absolutorij. Po srečanju za izstop določena člana upravnega odbora gg. Albert Samassa in Gustav Riedinger sta bila novi izvoljena v odbor. Predsednik je poročal o prenehanju v tovarni in naznanil, da poteče meseca novembra t. l. z mestno občino sklenjena pogodba, katero je občina kakor znano odpovedala. Ker družba od tedaj naprej ne bo več primorana dajati občini plin ceneje, nego velja njo samo, bode jej mogoče znižati zasebnim konsumentom ceno plina. Na predlog jednega delničarjev je občni zbor sklenil, znižati ceno plinu že s 1. julijem t. l. od 17½ kr. na 14 kr. za kubični meter, na kar se je zborovanje zaključilo.“ — Opomnja: Veseli nas, da je plinova družba sklenila znižati ceno plina, dasi je tudi ta znižana cema 14 kr. za kubični meter v primeri s ceno plina v drugih mestih še vedno previsoka. Tudi se nam ne zdi verjetno, da bi bila družba občini ljubljanski prodajala plin ceneje nego je veljal njo samo, saj je mesto plačevalo za plin 10.000 gld. na leto in — če se ne motimo — pokrivalo polovico stroškov za polaganje novih cevij. Pravi vzrok znižanju cene je naprava električne razsvetljave. Družba hoče, kar je povsem naravno, s to napravo konkurirati, česar jej nihče ne zameri. Tisti, ki si ne bodo omislili električne razsvetljave, bode vsekako na boljšem, nego so sedaj.

— (Začetek poletja.) Danes ob 11. uri 33 minut zv. pride zemlja na točko svoje drage (poti), ko mejna črta mej dnevom in nočjo nareja z pol-dnevnikom največji kot (23° 27' 96 9"). Na onem delu zemlje na severni polobli, ki leži v tem kotu sedaj sonce ne zaide, solnce torej sveti sedaj tudi popolnoči. V drugih krajih severne poloble, pa imajo tem daljši dan, čim bližje so tej mejni črti. Od danes bode sonce vedno nižje videti na nebu.

— (Zveza kranjskih kolesarjev) imela bo v ponedeljek dne 29. t. m. svoj občni zbor v „Narodnem domu“.

— (Za jutrišnji popoldanski izlet telovadcev in trobentačev „Sokola“) se zbirajo udeležniki ob 3. uri v telovadnici v „Narodnem domu“ od koder odidejo točno ob ¼. uri popoldne. Člani netelovadci dobro došli!

— (Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.) V domači kapelici zavetišča usmiljenih sester v Udmatu darovala se bode jutri ob 10. uri dopoldne povodom društvene obletnice slovesna sv. maša, h kateri so vabljeni člani in prijatelji društva. Po cerkvenem opravilu ogledajo si članovi novo društveno bolenico.

— (Tatvina v tobačni tovarni.) Mestna policija ljubljanska aretovala je sinoči delavca v tobačni tovarni Franca Kržmancja, ki je prodajal večji kvantum cigareta tega toba. Pri hišni preiskavi, ki se je takoj izvršila v njegovem stanovanju, našlo se je še nekoliko zavojev takega tabaka. Kržmanc je priznal, da je ta tobak, vreden okolo 12 gld., ukradel v tobačni tovarni.

— (Zgubljena je) bila minolo noč listnica s 60 gld. in raznimi dokumenti. Ker tisti, ki je denar zgubil, ni premožen, je zanj zguba jako občutljiva. Kdor je dobil denar se torej prosi, da ga vrne v Hilscherjevih ulicah šte. 12, v prvem nadstropju proti primerni najdenini.

— (Nameravan bratomor.) V včerajšjo notico pod tem zaglavjem se je urinila pomota. Sum, da je streljal v Rakovo hišo pri Sv. Valpurgi v smledniški občini, je letel na Janeza Jereba, ne na Jakoba, kakor je bilo rečeno, sicer pa zatrjuje Jakob Jereb, da njegov brat ni streljal, nego da je to moral biti kdo drugi.

— (Utonil) je 16. t. m. dve leti stari Mihael Resman iz Begunj v potoku Zgoši.

— (Ponarejeni bankovci) Po raznih slovenskih pokrajinah se razširjajo ponarejeni petaki in petdesetaki. Pozor! Vsakdo naj si dobro ohrani

zdolnji popis, po katerem vsakdo spozna tri vrste ponarejenega denarja. Petaki so prav slabo ponarejeni, da se jih takoj spozna; črte so nejednake, slabe, okraske tudi. Petdesetaki pa so iz dveh ponarejalnic. Jedni imajo precej debelejši papir nego pravi, pisava je slaba, črte nejednake. Na madjarski strani so ti-le pogreški: a) v prvi vrsti v besedah allarmnyag in osztrakmagyar je črka y nameščena z v; b) v tretji vrsti sta nad črko z v besedi allampenztar dve točki; c) v peti vrsti v besedi ertedü je nad ü jedna sama točka mesto dveh. Druga vrsta ponarejanj pa ima te-le pogreške: a) V nemškem delu je namesto črke o v besedi angenommen črka e; b) na desnem voglu zgoraj na kosu traku stoji tiskano O Forint namesto nemške besede; c) v madjarskem delu pa stojite blizu cesarjeve glave črki EN kot končnica nemške besede Gulden. Po teh znamenjih se spoznajo doslej znane vrste ponarejenih petdesetakov. Pozor!

— (Ravnopravnost našega jezika na železnicah) „Domovina“ piše: Samo na Kranjskem uživa slovenščina na državni kakor na južni železnici še nekoliko pravice. Tod so imena postajam napisana vsaj na drugem mestu tudi v našem jeziku, čeprav bi morala biti slovenska imena na prvem mestu. Tiskovine se dobivajo slovenske, uradniki znajo slovensko in konduktjerji kličejo imena postaj na Kranjskem tudi v našem jeziku. Kako je pa drugod po Slovenskem: po Štajerskem, Primorskem in po Koroskem. Vsak, kdor se je že vozil po teh izvenstranskih slovenskih pokrajinah, da je tod naš jezik hudo preziran in da o kaki ravnopravnosti ni duha ne sluha. . . . Pred kakimi 10 leti se je že bila začela živahna agitacija za ravnopravnost naše slovenščine pri železnicah kolikor jih je po slovenski zemlji. . . . Pa kmalu je cela agitacija pala v vodo. Taka agitacija za ravnopravnost našega jezika po slovenskem ozemlju se mora z nova začeti. Zdaj, ko imamo posebno železniško ministerstvo, pojde morda laglje. . . . Marsikomu je še neznano, da so dolžni konduktjerji v Avstriji postaje imenovati v vseh v deželi navadnih jezikih. V „Instruction für die Manipulation beim Transportdienst“ čitam v členu 7, v 1. odstavku: Sobald ein angekommener Personenzug in der Station vollkommen stille steht, haben die Conducteure sowohl den Stationsnamen als auch die Dauer des Aufenthaltes laut und deutlich in den üblichen Landessprachen dreimal auszurufen. . . . Na vsaki postaji leži v načelnikovi pisarni pritožna knjiga za popotnike. V to knjigo naj zapiše vsak gori navedeni ukaz na konduktjerje in naj dostavi vprašanje kako je to, da se razen na Kranjskem nikjer na Slovenskem ta ukaz ne izvršuje. Nasloviti je treba pritožbo na obratno ravnateljstvo južne železnice.

— (Podružnica „Slovenskega planinskega društva“ za Soško dolino) V Tolminu se je minolo nedeljo vršil občni zbor te podružnice. Osnovni odbor je poročal o svojem delovanju, kar je vzel zbor pohvalno na znanje. V stalni odbor so bili voljeni: dr. Triller, odvetnik v Tolminu, predsednik; Ignacij Kovačič, veleposestnik pri Sv. Luciji, podpredsednik; Andraž Jeglič, c. kr. sodni pristav v Tolminu, tajnik; Valentin Marušič, c. kr. davčni nadzorik v Tolminu, blagajnik; Rudolf Fasan, c. kr. geometer v Tolminu, Ivan Grželj, nadučitelj pri Sv. Luciji, Anton Križnič, posestnik in trgovec v Kanalu, Alojzij Sorč, ces. kr. poštar v Bovecu in Andrej Vrtovec, učitelj in posestnik v Tolminu, odborniki.

— (Štajerska kmetijska družba) ima — kakor poroča „Domovina“ — protin v vseh udih svojega že popolnoma odrevenega telesa. Nekaj časa so to visoki gospodje v Gradcu še tajili in prikrivali, a sedaj pa to že sami priznavajo. V zadnji seji osrednjega odbora je namreč znani šentileki „baron“ Pistor britko tožil, da se v deželi za družbo prav za prav nihče ne zanima, kajti ona ima samo nekaj čez 3000 udov, da-si se prebivalstvo večinoma peča in ukvarja s kmetijstvom. Podružnic je sicer še nekaj v deželi, pa one ne delajo prav nič. Stavil je torej nasvet, da bi se tudi pri nas ustanovljala kmetijska bralna društva, kakoršna so na pr. običajno v Spodnji Avstriji. Mi pa kar naravnost povemo, da tudi to ne boče prav nič izdalo, zlasti ako bi se taka društva ustanovljala pod pokroviteljstvom štaj. kmet. družbe; to bi bili mrtvi otroci že na pol mrtve kmet. družbe. Cela družba se mora, ako se hoče še sploh ohraniti, popolnoma preustrojiti ter se postaviti na tisto podlagi, na kateri jedino zamore prosperovati. Potrebno je pa, da se v prvi vrsti zanima za napredek in prospek kmetijstva in ne za velikonemško politiko, ki se je bolj ali manj uganjala v podružnicah zlasti onih, kar jih je bilo na slovenskem Štajerskem. Dekler bode v kmetijski družbi imeli prvo besedo velikonemški kolovodje, kakoršen je ravno Pistor, tako dolgo ostane družba to, kar je, osamljeno, na pol mrtvo telo. Novo življenje zamorejo družbi

vdihniti le taki, ki se res s kmetijstvom pečajo, ne pa nemški nestrpnosti, ki se sicer vsako leto zberejo na nekem shodu v Gradcu, kjer se navadno prav mnogo govori, pa le malo kaj koristnega za napredek kmetijstva v deželi stori. To so že davno sprevideli nemški in slovenski poljedelci in to je tudi uzrok, da je zanimanje za to družbo mej prebivalstvom štajerskim popolnoma izginilo. Slovenci so si osnovali sami nekaj kmetijskih društev pod raznimi imeni in nekatera od teh društev delujejo prav blagonsno in uspešno, ker jih pri tem početji ne ovira nemški duh velikonemške gospode, ki vodi isto družbo. Gospod Pistor torej poprej pomislite, potem še le stavite svoje nasvete. Povemo vam pa kar naravnost, da vi protina, ki trapi in muči družbo že več let, izlečili ne bodete!

— (Slovensko šolstvo v Gorici.) Goriška „Sloga“, ki vzdržuje zdaj tri otroške vrtce, osem razredov ljudske in dva razreda obrtne šole ter ima letnih stroškov za te zavode 8000 gld. misli sedaj na ustanovitev višjega ženskega zavoda. „Slogino“ delovanje na šolskem polju mora vsak rodoljub občudovati in žetiti je le, da bi se to društvo, ki si je pridobilo za rešitev slovenskega življa v Gorici neveljivih zaslug, tudi izdatno podpiralo.

— (Imenovanje.) Policijski koncipist gosp. Mihael Pertot je imenovan policijskim komisarjem pri policijskem ravnateljstvu v Trstu.

— (Važna razsodba.) „Edinost“ poroča, da je najviše kakor kasacijsko sodišče razveljavilo obsodbo, izročeno po porotnem sodišču tržaškem proti Matku Mandiču, uredniku „Naše Sloge“, v znani aféri biskupa Flappa, ter da je popolnoma osvobodilo obsojenega urednika. Najviše sodišče, da je storilo ta sklep v tajni seji brez razprave. Kakor se še spominjajo naši čitatelji, bil je urednik gosp. Mandič pred tržaško poroto obsojen na dva meseca zapora, ker je bil prijavil neki namišljeni — sicer pa krasni — pastirski list Ivana Krstnika Flappa. Zaradi tega je tožilo Mandiča državno pravdnistvo. V razpravi je ex-offo branitelj dr. Kramar v briljantnem govoru zastopal mnenje, da škofje niso uradne osebe. Temu mnenju se je najbrže pridružil tudi najviše sodišče, vled česar je ta razsodba velike načelne važnosti.

* (15 000 rubljev za navaden red.) Profesorju Saharjinu, kateri je zdravil umrlega carja Aleksandra III., je črnogorski knez podelil Danilov red prve vrste. Saharjin se je knezu spodobno zahvalil in dotičnemu pismu priložil 15.000 rubljev za napravo nekega vodovoda. To se knezu črnogorskih sokolov doslej gotovo še ni primerilo.

* (Velikanska povodenj vsled potresa.) Te dni smo poročali o strahovitem potresu, kateri se je primeril na Japonskem. Potres pa ni bila jedina neereča, ki je zadela ondotne okraje, vsled potresa je morje poplavlilo vse severno obrežje prizadetih provincij in se razlilo kakih 70 milj daleč po deželi. Blizu 10 000 ljudi je utonilo, mnogo ti-soč živalij je poginilo. Več mest in mnogo vasi je voda razdejala. Ljudje so bežali na gore. Voda je zdaj že toliko odtekla, da se morajo ljudje vračati k svojim razdejanim bivalščem.

* (Časih tudi vztrajnost ne pomaga) Iz Lvova se javlja: Slikar Artur baron Karvin je bil sklenil končati svoje življenje in odločil se je za najprimitivnejši način usmrčenja, skočil je pri oknu drugega nadstropja na ulico. Njegov angel varuh pa ga tudi v tem hipu ni zapustil. Mladi slikar je padel na dve plebejski ženski, kateri sta bili močno poškodovani, dočim je ostal aristokratski samomrilec povsem nepoškodovan. A baron Karvinu tudi visoki padec ni streljal uma. Ne odneham, je rekel, zavil v neko stransko ulico in skočil v ondotni vodnjak. Tu je prevzel ulogo rešitelja neki topničar in slikarja potegnil iz vode. A slikar baron še ni odnehal. Komaj je bil sam, se je obesil na stebel neke železne ograje. Slučajno v bližini stoječ redar ga je odrezal, a da naredi konec samomorilskim poskusom, je vztrajnega barona odgnal na policijo, ta pa ga je spravila v blaznico.

* (Stara pravda) Pri sodišču v Würzburgu vršila se bo te dni obravnava o neki civilni tožbi, katara pravda teče že celih 300 let. To je najstarejša pravda, s katero se je baviti nemškim sodnikom. Tržna občina Burgsin je l. 1595 tožila barona Thünga, naj pripozna, da je neki gozd last trške občine, a stvar še do današnjega dne ni dokončana.

Slovenci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: moška podružnica v Trstu 200 gld.; namesto venca na krsto g. M. Medvedu v Zagorju so darovali: č. g. Fran Miklavčič od Sv. Križa pri Litiji 1 gld., g. Ivan Gregorčič v Li

tiji 1 gld., g. Josipina Koblar v Litiji 1 gld., č. g. Ivan Vrhovnik, župnik v Ljubljani 3 gld. ter iz Litije še 15 gld. 40 kr., namreč p. n. gg. L. Svetec 10 gld., Marija Koblar 20 kr., Beneš 50 kr., dr. Pavlič 1 gld., Nabernik 1 gld., Vončina 50 kr., Jare 50 kr., Damjam 20 kr., Oblak 50 kr., M. Jenko 50 kr. in Lj. Roblek 50 kr.; podružnica na Greti 30 gld. 98 kr.; podružnica v Tolmini 58 gld. 78 kr.; č. g. dr. Ivan Janežič v Ljubljani 5 gld.; na mesto venca na krsto kanoniku K. Klunu so darovali za velikovsko šolo: č. g. Anton Jaklič, c. kr. vojni kurat v Trstu, 5 gld.; č. g. Matija Kolar, župnik v Polju, č. g. Ivan Müller, kapelan v Polju in g. Ivan Resman, žel. načelnik v Zalogu, zložili 6 gld.; č. g. Anton Notar, ekspozit v Plavju pri Trstu, 100 gld. in sl. uredništvo „Slovenca“ nabralo 30 gld.; češki državni poslanci so poklonili pri odhodu z Dunaja 31 gld., namreč gg.: Adámek, dr. Blažek, dr. Brzord, Březnovský, dr. Dvořák, dr. Gregor, Hajek, dr. Herold, Janda, Kaftan, dr. grof Kaunic, König, dr. Kramát, Krumholz, dr. Kurz, Čestm. Lang, dr. Ign. Lang, dr. Pacák, Polak, Purghart, Rašín, Schwarz, Sehnal, Seichert, dr. Slama, Sokol, dr. Stranský, Teklý, dr. Tuček, dr. Vašatý in Vohanka po 1 gld. — Živel darovalci in njih nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost.

— Slovenska stenska tabla pra- in zgodovinskih spomenikov iz Avstro Ogerske monarhije prišla je te dni na svetlo in jo razprodaja tukajšnji knjigar Anton Zagorjan po 1 gld. 20 kr., s platnom obrobjeno po 1 gld. 50 kr. in na platno prilepljeno na palice pritrjeno po 2 gld. 20 kr. Po pošti 30 kr. več. Vsakemu izvodu priložen je posebe tiskan pregled. Tabla je krasno kolorirana in zelo poučna ter je posebno važna za nas Slovence, ker se nahaja v naših krajih mnogo prazgodovinskih spomenikov. Manjkati bi ne smela v nobeni šolski sobi v nobeni pisarni in tudi ne v privatni hiši. Priporočamo jo torej prav tople v naročevanje.

— Nezakonska mati. Besede dr. Fr. Prešerna, za jeden glas in glasovir uglasbil dr. Benjamin Ipavec. Lastnina izdajatelja, tisk Engelmana in Mühlberga v Lipsiji. Za naše glasbeno slovstvo toli zaslužni skladatelj nam je s svojim najnovejšim delom podal zares dovršeno skladbo, ki se odlikuje po spretni glasbeni fakturi in posebno po dobri karakteristiki, poleg tega pa je tudi melodijozna, da se prikupe vsakomur. Prištevati smemo to skladbo mej najboljšo proizvode bogate dr. Ipavčeve skladateljske muze ter jo tople priporočamo vsem prijateljem domače glasbene umetnosti. Brez dvoma si bode kmalu pridobila častno mesto v vzporednih slovenskih glasbenih zabav, kar po vsej pravici zasluži. Dobiva se pri skladatelju v Gradcu, Karl Ludwig-Ring 4. Cena ji je 1 krono, po pošti 10 vinarjev več. Naj prav pridno po njej segajo slovenski pevci in pevke!

Brzjavke.

Dunaj 20. junija. Jesensko zasedanje poslanske zbornice se začne dne 20. septembra, Rešiti bode domovinski zakon, predlogo o borznem davku, proračun za leto 1897. in civilni proces.

Dunaj 20. junija. Uradni krogi potrjujejo, da je načelstvo nemške levice tekom minolega zasedanja opetovano zahtevalo od vlade, naj razpusti poslansko zbornico in koj razpiše nove volitve, da pa je grof Badeni to željo odločno odklonil.

Dunaj 20. junija. Profesor Krakovskega vseučilišča Adamkiewicz, kateri je našel zdravilo zoper raka, je v nekem tukajšnjem listu priobčil članek, v katerem je pojasnil, na kako nečuden in nedostojen način so profesorji Albert, Billroth in Paltauf ter razni člani društva zdravnikov skušali osmešiti njegovo delovanje in iz zavisti onemogočiti, da bi njegovo zdravilo našlo veljavo. Društvo zdravnikov se je maščevalo in danes Adamkiewicza izključilo. Stvar obuja največjo senzacijo.

Budimpešta 20. junija. Poslanska zbornica je z veliko večino vzprejela zakonski načrt, s katerim se določajo kazni za nezakonito uplivanje na volitve. Mej drugim določa načrt zapor do jednega leta in globo do tisoč kron, ako se v cerkvi agituje za kako stranko, ako se komu odrečejo zakramenti ali se mu preti, da jih ne dobi, če ne voli v zmislu dotičnega duhovnika, če se komu grozi z večnim pogubljenjem ali če se za agitacijo porabijo cerkveni emblemi.

Haag 20. junija. Parlament je z majhno večino vzprejel zakon o volilni reformi. Načrt je sestavljen po belgijskem volilnem redu. Število volilcev se po novem volilnem redu podvoji.

Atene 20. junija. V razna mesta na obrežju Krete je iz notranjih krajev pribežalo že nad 4000 begunov, katerim so ustaši vse požgali.

Atene 20. junija. Vsi grški listi javljajo, da bi ustaši na Kreti odložili orožje le, če bi se Kreti zagotovila taka avtonomija, kakor svoj čas vzhodni Rumeliji in če bi vele-sile prevzele jamstvo.

London 20. junija. „Times“ javlja, da so se Rusija, Francija in Angleška dogovorile zahtevati od Turčije, naj na Kreti izvede določbe helepske pogodbe.

Narodno-gospodarske stvari.

— Dobava raznih oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo C. kr. ministerstvo za deželno brambo namerava mej drugim zagotoviti potom splošne konkurence nastopne oblačilne in opravne predmete: klobuke, žimnate čope, lopate, krampe, konjske odeje, ostroge, rokavice, podkvice z žebli, sedla, stromena, krtače, vrvi, konjska česala itd. itd. Ponudbe je vložiti do 7. julija t. l. pri c. kr. ministerstvu za deželno brambo. Podrobnosti glede te dobave so razvidne iz razglasa, ki je vsakemu na ogled tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Zagotovitev ovsa, sena, slame, drv, premoga in koaksa V namen zagotovitve ovsa, sena, slame, drv, premoga in koaksa za l. 1896/97. se bodo vršile zakupne obravnave in sicer v vojaškem preskrbovalnem magazinu v Gradcu dne 16. julija 1896., v Mariboru 13. julija, v Ljubljani 2. julija, v Celovcu 20. julija, v Trstu 7. julija, v Gorici 6. julija in v Pulju 9. julija. Ponudbe je vložiti imenovane dni do 10. ure dopoldne pri dotičnih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magazinih. Podrobnosti se razvidijo iz zakupnega razglasa, ki je vsakemu na ogled tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Poslano *)

katehetu kapelanu gosp. Tomažu Rožnik-u v Zagorji ob Savi.

Odgovor.

Kapelan gospod Tomaž Rožnik napadel me je v dnevniku „Slovenca“ št. 136, trdeč, da sem v praznik sv. Bešnjega Telesa pri zadnjem blagoslovu proti neki (?) deklici zamahnil s solčnikom, rekoč: „Tiho bodi!“, na kar se je po njegovi lažnji trditvi deklica ustrašila ter tihoma molitev nadaljevala.

Ker ste se pa gospod kapelan drznili, me s tako lažnivo trditvijo javno napasti, blagovolite gledé na to vzprejeti pod pečatom moje časti sledeče pojasnilo v odgovor:

1.) Izjavljam Vam slovesnim načinom, da je Vaša trditev, da sem pri zadnjem blagoslovu neki (?) deklici zamahnil s solčnikom, rekoč: „Tiho bodi!“, popolnoma izmišljena in vedite pri moji častni besedi le toliko, da tega jaz nisem nikdar storil, temveč nasprotno le mej procesijo pomiril učence, kateri so se hoteli nespodobno vesti ali govoriti.

2.) Kako se drznete dolžiti me stvarij, katere kot dekretirani krajni šolski nadzornik nikdar ne bi smel niti po deželnih in niti po državnih šolskih postavah storiti, če tudi bi jih hotel?

3.) Toliko v cenjeno Vašo vednost s skromno prošnjo, da bodite v prihodnje s takimi popolnoma neosnovanimi in lažnjivimi trditvami bolj previdni, kajti drugače bi bil primoran se Vam na drugem mestu opravičiti.

Zagorje ob Savi, dné 18. junija 1896.

(2584)

Josip Zimerman

krajni šolski nadzornik in posestnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže ž njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepi in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (1756—8)

Zahvala.

Podpisani odbor nsoja se povodom društvene veselice dne 14. junija t. l. izrekati najprirodnejšo zahvalo vsem, kateri so pripomogli k tako vznešenemu uspehu; osobito pa preblagorodni gospe Franji dr. Tavčarjevi, čast. nar. damam, darovalcem krasnih dobrotkov za srečolov in gospodom iz pomnoženega odbora.

V Ljubljani 20. junija 1896.

Odbor slov. del. pevskega društva „Slavec“.

Meteorologično poročilo.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
19.	9. zvečer	739.7	19.6	sl. svzh.	skoro jas.	0.0
20.	7. jutraj	739.7	16.8	sr. svzhod	pol obl.	0.0
"	2. popol.	736.4	26.4	sr. jvzh.	skoro obl.	

Srednja včerašnja temperatura 20.6°, za 2.4° nad normalom.

Dunajska borza.

dné 20. junija 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	45	"
Avstrijska zlata renta	122	"	85	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	20	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	95	"
Ogerska krona renta 4%	98	"	50	"
Avstro-ogerske bančne delnice	965	"	—	"
Kreditne delnice	349	"	75	"
London vista	119	"	90	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	80	"
50 mark	11	"	75	"
10 frankov	9	"	52 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	50	"
C. kr. cekini	5	"	65	"

Dné 19. junija 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	144	gld.	30	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	190	"	—	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	126	"	50	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	198	"	50	"
Ljubljanske srečke	22	"	75	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	158	"	—	"
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	477	"	—	"
Papirnati rubelj	1	"	27	"

Zahvala.

Za premnogobrojne in ljubeznipolne dokaze srčnega sočutja ob dolgi bolezni kakor pri smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega očeta, oziroma tasta, gospoda

Antona Nedvéda

c. kr. glasbenega učitelja v pok., imejitelja zlatega križca za zasluge, emer. glash. ravnatelja filharm. družbe, častnega člana raznih glasbenih društev i. t. d. i. t. d.

ki so nam dohajali od vseh strani, izrekamo s tem svojo globoko čuten, najtoplejšo zahvalo.

Posebno se čutimo dolžne najtopleje se zahvaliti: c. kr. moškemu in ženskem učiteljsku za njiju korporativno udeležbo, zastopom velečasti-tih glasbenih in pevskih društev, in sicer „filharm. družbi“, „Glasbeni Matiji“ in „Slavcu“ za pretrusujoče žalostinke, „kranjskemu učiteljskemu društvu“ in darovalcem mnogih krasnih vencev, ko- nečno vsem onim prijateljem in znancem, ki so došli od blizu in od daleč, da dragemu pokojniku izkažejo poslednjo čast in ki so nas s svojo udeležbo utešili v naši veliki žalosti.

V Ljubljani, dné 20. junija 1896.

(2586)

Olga in Makso Nedvéd

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
najboljše zdravilne in osvežujoče pijače, ki se je vedno dobro obnesla pri želodčnih in črevnih boleznih, pri boleznih ledic in mehurja in jo priporočajo najprvi zdravniki kot bistveno podpiralno sredstvo pri Karlovovskih zdraviliščih in zdravljenji po VII. rabi teh toplic. (1698—3)

Najlažje prebavljiva izmej vseh arseno- in železo-držečih mineralnih vod.

Naravno arsen
in
Guberjev prelec
zelo zdrave
mineralna voda
SREBRENICA v BOSNI.
HENRIK MATTONI
Tuchlauben 14—16 DUNAJ Maximilianstrasse 5
Wildpretmarkt 5. (2266—5)
Karlovi vari, Franzensbad. — Mattoni in Wille, Budimpešta.

Ljudevit Borovnik
(1832) (23)
puškar v Borovljah (Förlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovcé in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Lepo stanovanje

s 4 sobami in pritliklinami odda se s 1. avgustom v II. nadstropju hiše kamnoseka Vodnika v Kolodvorskih ulicah št. 84. (2451-6)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb
Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6 2583

išče najnuje: Hišine in pestunje za tukaj in drugod; dobro kuharico za Ljubljano, 10 gld. plače; boljše kuharice za Gradec, Beljak, Dunaj; nekaj navadnih in boljših natakaric; več konjskih hlapcev; kravje hlapce in dekleta za vsakovrstna dela itd.

Prodajalko

zmožno v trgovini mešanega blaga, vzprejemem takoj.
(2553-3) Ivan Žargi, Kamnik.

Notarski kandidat

vzprejme se v pisarni podpisanega, v Rogatec na Štajerskem premeščenega c. kr. notarja.
Dopisi naj se pošljejo do dne 30. t. m. v Tržič, pozneje v Rogatec.

(2578-3) Notar Franc Straffella.

Goriška ljudska posojilnica

vpisana zadruga z omejeno zavezo
razpisuje službo

Knjigovodje.

Zahteva se popolno znanje dvostavnega knjigovodstva in po možnosti zemljiške knjige. Plača in varščina po pogodbi. — Prošnje do 1. julija na ravnateljstvo.
V Gorici, 8. julija 1896. (2538-3)

Ravnateljstvo.

Največje skladišče raznega semena

n. p.: nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

(2018-17) Peter Lassnik.

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma (2311-16)

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polti. Pristno v zeleno zapечатih izvornih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Ženskam

naše dežele je priroda dala lepo a tudi jako občutno polti, in v istini skrajne vremenske razmere, hudi mraz in prevročni solni žarki, prouzročajo ogorelost, razpakanje kože, ozeblinske in vročinske pege. Da se odpomore temu zlu, priporočamo za dnevno toaletto crème Rix-a, nemerljiva demantna crème, ki je znana in cenjena že čez 50 let.

Poudre Pompadourina in milo Rix-ovo popolnoma higijenični vpliv paste Pompadourine. Ti proizvodi dob se v vseh finejših lekarnah po gld. 1.50 in kjer ne, pa pri generalni razpodevalnici A. Rix-a na Dunaju, Praterstrasse, Rix-Hof. Priporoča se previdnost pred mnogobrojnimi ponaredbami. II. (2119-6)

Največja izber

dunajskih klobučnih modelov
(2034) za dame in otroke VI. (15)

slamnikov brez nakita

— v najnovejših oblikah —

cvetlic, trakov in perja itd.

Ženski žalni klobuki

se v treh urah naredé v modni prodjalnici

Karol Recknagel.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-140)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Steyr, Lince, Dunaj via Amstetten. — Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 10 min. osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Steyr, Lince, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregence, Curich, Geneve, Pariz, Lince, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 14 min. zvečer osebni vlak v Lince-Bled. — Vrhlu tega ob 5. uri 39 min. popoldne vsako nedeljo in praznik v Lince-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Solnograda, Bregence, Inomost, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Lince, Steyr, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, Franzensfeste, Trbiž. — Ob 6. uri zjutraj osebni vlak iz Lince-Bleda. — Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta. — Ob 11. uri 25 min. popoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curicha, Bregence, Inomost, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža. — Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta. — Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena, iz Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža. — Vrhlu tega ob 10. uri 25 min. zvečer vsako nedeljo in praznik iz Lince-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri 20 min. zvečer, ob 9. uri 55 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Bolnim na živcih

(splošna nervoznost, trdovratni glavoboli, nespečnost, omotičnost, otrpnenje in slab spomin)

se priporoča, da se seznanijo z novim, s senzacijami vspehi venčanim in po mnogih medicinskih najiskrenejše priporočenim in hkratu jako jednostavnim zdravljenjem. Obširni popis prepusti zastoj knjigarna (1891)

Karola Valentina sin v Pečuhu (Fünfkirchen).

Zarezna strešna opeka, prešana strešna zarezna opeka (marseljska) in navadne oblike s stroji delana strešna opeka

je za znižane cene

vedno na prodaj

v tovarni (2268-10)

Knez & Supančič
Ljubljana.

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
2222 parobrodno društvo v Reki. (11)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mejotoki se vijoča vožnja črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki)

Hitre vožnje:

V noči od sobote na nedeljo ob 1. uri v Kotor preko Zadra-Spljeta in Gruča. Vsak torek v Spljet-Metković. Vsak petek v Lošinj-Zadar-Spljet. Vsako sredo poštni parniki v Zadar-Spljet in na otoke do Kotora.

Vožni redi se nahajajo v Waldheim-ovem „Kondukturju“ števil. 593-604.

Odklikovan na svetovni razstavi (1602) v Čikagi s svetinjo. (28)

Komi in učenec

vzprejmeta se v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Ponudbe pod naslovom: „Trgovca“ vzprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (2577-8)

Vzprejme se takoj pod ugodnimi pogoji v lekarno na deželi

vajenec

iz dobre hiše, več slovenščine in nemščine. — Ponudbe s predpisom 6. gimnazijalnega razreda naj se dopošljejo upravništvu „Slovenskega Naroda“. Abiturienti imajo prednost. (2549-2)

Brzjavka.

10 spretnih likalk

se takoj vzprejme v prvem ljubljanskem zavodu za čiščenje perila s strojem in fini čistilnici (2587-1)

v Židovskih ulicah št. 4.

Najcenejša

amortizacijska posojila

na graščine, hiše in tovarne za krajšo in daljšo dobo — do 2/3 efektivne cenilne vrednosti — ponuja točno in kulantno (2495-5)

„Ogerski Lloyd“

Budimpešta, Kraljeva ulica 70.

Apno!

Na Kalcih pri Logatcu pripravljalo se bode od letos naprej skozi več let veliko množino vagonov izvrstnega, kamniškemu poploma jednakovnega apna. (2579-2)

Ravno tu dobi se od 24. t. m. do 10. julija t. l. in tako naprej po jeden ali več vagonov izvrstnega apna po primernej cení

Naročila in vprašanja vzprejema Mihael Gostiša, posestnik na Kalcih pri Logatcu.

Moderaci

izvrstne facone, najboljši izdelek

(2220-11) najceneje pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

Ljubljana, Latterman-ov drevored.

Hartkopf-a

veliki muzej.

Velikanska razstava
za umetnost

in naravoznanstvene preparate, mehanične umotvore s parno silo, bogat anatomičen muzej.

Odprt vsak dan

od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

Zabave polno uro obetajoč, vabita k prav obilemu obisku (2571-2)

Ludovik Kraus

tajnik.

W. Hartkopf

modelér in mehanik.

Vozni listki v Sev. Ameriko

(2197-11)

pri

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7

DUNAJ.

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnita zastoj.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priloga

J. Soklič.

(1726)

Pod Trnovo št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreže točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1734)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovni naj se vzorec vpisati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,

kavarnar.

(1727)

J. Kunčič

naznanja gg. gostilničarjem in p. n. občinstvu, da se je preselil s svojo

izdelovalnico soda-vode

v lastno hišo

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 49

ter se priporoča za daljna naročila z opomnjo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filijali v Lescanah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto pri Bledu.

(1735)

Zunanja naročila se točno izvršijo.

Prej **Albert Robida** Prej

M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pisanim potom. (1743)

Prej **Alojzij Erjavac** Prej

J. Zor J. Zor

(1728) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarške ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinije do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sv. Petra cesta 74 **J. Slavko Gärtner** Škofje ulice 2

v Ljubljani, nasproti šentpeterski vojašnici

se priporoča

za naročevanje različnih vrst oblek

(1736)

zagotavlja točno izvršbo.

Različne vzorce blaga ima na razpolago in vzorce dostavlja tudi na zahtevanje na dom. — Ker išče le mali dobiček pri nizkih cenah, se nadeja, da mu bodo obila naročila omogočila, vsem zahtevam č. naročnikov ustrezati.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Plesarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohistvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolinje. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Selenburgove ulice št. 6 (1729)

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specijalitete v ekspresnih puškah in pištolah, kijih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

10 gl. samo stane pri meni fin modro na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gl.; divani, otmari, garniture in vsa tapetniška dela po najnižji ceni. (1737)

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gl. naprej do 25 gl.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja

šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriske ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1728)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvrstnih jermenov za stroje in jermenov za šivalni po nizkih cenah.

Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinilivnica.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (1732)

Prevzame cele naprave in obratuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Telegram! Veliko zalogo suknenih ostankov

(1740)

prodam pod ceno.

Hugo Ihl, Pred škofijo šte. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kablami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

Fran Dettner

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznice in mlatišnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

!! Kolesarji, pozor!!

Kdor ljubi svoje zdravje, ta naj kupi
„Iliria“-kolo
ki je jedino na svetu prevideno s slo-
vensko zaščitno tovarniško znamko
in koje izdelujeta in prodajata
Saunig & Dekleva
v Gorici (Görz)

po sledeči ceni: „Iliria“-kolo I. vrste gld. 200.—, II. vrste
gld. 175.—, III. vrste ali takozvano „Lucifer“-kolo gld. 117-50.
Imata **zastop** dvokoles „Swift“ iz proslule orožarne
v Steyru, potem **zalogo** vsakovrstnih šivalnih strojev, pušk,
samokresov, streljiva i. t. d. Popravljata šivalne stroje in
dvokolesa. (2414—11)

Poletno stanovanje

s 3 sobami in kuhinjo v pritličju odda se **takoj v**
najem pri (2572—2)
Albertu Vodnik-u v Podutiku št. 25.

Postranski zaslužek

150—200 gld. **mesečno** za osebe vseh poklicnih vrst,
ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk.
— Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-
Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (2568-1)
Ustanovljena 1. 1874.

Veliko zalogo pristnih vin

kakor:
vipavca, štajerca, belega dalma-
tinca, belega in rudečega istri-
jana, kakor tudi pristni istrski teran
po ceni od 17—24 gld. hektoliter priporoča
Tomo Tollazzi v Dol. Logatcu.
Na zahtevanje pošlje tudi uzorce zastonj in
poštne prosto. (2514—2)

Trnkóczyja ustna voda

steklenica po 50 kr.,

Trnkóczyja zobni prašek

škatiša po 30 kr.,

kakor tudi

vse medicinično-kirurški in farmacevtske preparate,
specijalitete itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdra-
vila, medicinska mila, parfimerije itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani
lekarniške firme:

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.
Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.
Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.
Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josefstadt.
Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

Pošilja se z obratom pošte. (2151—13)

Prva gorenje-koroška parna pivovarna Ivana Kern-a v Beljaku

priporoča svoja

pri mejnaročnih razstavah na Dunaju 1894. l.
v Berlinu 1896. l. z zlatimi svetinjami in v
Bruslju 1896. l. s častno diplomom k zlati
svetinji odlikovana najfinjša

piva v sodih in steklenicah

v blagohotno odjemo. (2537—3)

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno
železo za vezi, strešni papir, storje
za obijanje stropov, samokolnice,
cinkasto in pocinkano ploščevino,
vsakovrstna kovanja za okna in vrata,
sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje
priporoča po zelo znižanih cenah
Andr. Druškovič
trgovec z železnino (2173—21)
v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

Podpisana naznanjam, da izvršujem

sedlarsko obrt

o boleznih svojega moža sama s pomočjo jako izurjenega poslovođe
na Dunajski cesti št. 25.
Vsa v to stroko spadajoča nova dela, kakor tudi popravila
izvršujejo se solidno, brzo in ceno.
Z odličnim spoštovanjem
Viktorija Ban.
(2548—1)

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in
poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4
se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje **civilnih oblek** po najnovejši fačoni
in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom
se priporoča za izdelovanje **vsakovrstnih uniform** ter preskrbuje vse zraven
spadajoče predmete, kakor **sablje, meče, klobuke za parado** itd. (2191—13)

M št. 3901. **AVISO.** (2547—2)

Zaradi zagotovitve zakupne dobave ovsa, sena, slame, drv,
premege in koaksia za čas od dne 1. septembra 1896 do 31. avgu-
sta 1897 vršile se bodo pismene ponudbene obravnave v uradnih
prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov, in sicer v na-
stopnih postajah:

v Celovcu	dne 20. julija 1896		
„ Mariboru	13.	„	1896
„ Gradcu	16.	„	1896
„ Ljubljani	2.	„	1896
„ Trstu	7.	„	1896
„ Gorici	6.	„	1896
„ Pulju	9.	„	1896

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci razvidijo se iz obširnega
razglašja v št. 132. „Slovenskega Naroda“ z dne 11. junija 1896,
kakor tudi pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Ljub-
ljani do 2. julija 1896 mej 10. in 12. uro dopoldne.

C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu.

(2051) **FRAN CHRISTOPH-ov** (7)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti in enostavnega rabljenja se posebno pripo-
roča, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo.
— Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnatih barvah) in brezbarven (ki daje
samo svet). — Uzorec lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalogah.
Dobiva se v Ljubljani pri
Ivana Luemann-a nasledniku: izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega
Antonu Stacul-u. svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

L. Luser-jev obliz za turiste.

Gotovo in hitro upli-
vajoče sredstvo proti
kurjim očesom,
žuljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
praskam
kože.

Veliko
priznanih
pisem je na
ogled v
glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
1850-23 Meidling-Dunaj.
Pristen samo, če imata navod in
obliz varstveno znamko in podpis,
ki je tu zraven; torej naj se pazi
in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J.
Mayr, Mardetschlager, U.
pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L.
Grečel; v Rudolfovem
S. pl. Sladovič, F. Haika;
v Kamniku J. Močnik;
v Celovcu A. Egger, W.
Thurnwald, J. Brnba-
cher; v Brezjah A. Aich-
inger; v Trgu (na Ko-
roškem) C. Manner; v
Beljaku F. Scholz, Dr.
E. Kump; v Gorici G.
B. Pontoni; v Wolfs-
bergu A. Huth; v Kra-
nji K. Savnik; v Rad-
goni C. E. Andrien; v
Idriji Josip Wario; v
Radovljici A. Roblek;
v Celju K. Gola; v Čr-
nomlju: F. Haika.

*Praktičny
Kochoutek*

MAGGI

HO POLÉVKOVÉMU KOŘENÍ
Usnadňuje velice užívání tohoto. Možnost
čistě a pohodlně i po kapkách je do polévky
přidávati.
K dostání ve všech obchodech, Jež Maggiho
polévkové koření prodávají.

Imam še na prodaj
267 kom. hrastovih dreves
(nad 100letnih in
178 kom. smrekovih dreves
(tudi naddebelnih).

Pogledati se jih more vsak dan v gozdih moje pri-
stave v navzočnosti mojega logarja **Frana Rosenbergerja**
v Borščevem pri Novem mestu. (2588-1)

Viktor Rohrmann v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

vešč slovenščine in nemščine, vzprejma se takoj v trgo-
vino galanterijskega in mešanega blaga (2578-2)
Pavla Komann-a na Bledu, Gorenjsko.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prezrenajo se opreme za neveste.

Ustanovljeno leta 1870.

Cena in blago brez konkurence!

Ceniti v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku

se na zahtevanje pošiljajo prosto.

Srajce za gospode
bel šifon, gladka prva, brez
zavrtin, brez manet,
27 vrst,
1 komad po gl. 1-10 do 2-70
6 komad. " " 6-25 " 15 -
Srajce za dečke
v 4 velikostih, kakor zgoraj
1 komad po gl. 1-10 do 1-40
6 komad. " " 5-75 " 7-75
Spodnje hlince (gile)
za gospode 6 kakovostih
1 kom. po gl. 1-10 do 1-40
6 kom. " " 4-60 " 7-60
12 svrtnikov
gl. 1-50 do gl. 2-70
12 parov manet
od gl. 3-80 do 1-100
12 komadov
predraginikov
od gl. 5-25 do 9-

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči tvrdka
C. J. Hamann v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uni-
formovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

P. n.

Svoj bogato ilustrovani žurnal
nakičenih (2302-10)

ženskih klobukov

razpošiljam poštne prosto in zastoj.
Henrik Kenda v Ljubljani.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s
prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in
srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“
Rudolf Mosse na Dunaju. (2482-3)

Spodnja krila za dame

iz šifona, l'istra, klota in satina
nočne korzete
s švicarskim pletenjem

ženske srajce

z gumbi na rami
predpasnike

(2054-15) za dame in otroke
priporoča z velespoštovanjem

Karol Recknagel.

Nasl. za telegrame: Benedikt, Ljubljana.

Klobuke za žalovanje

vsakovrstne, vedno po zadnjih
modelih (2539-2)

dobavlja takoj po poljubni napovedi

Prvi ljubljanski

salon za damske modne klobuke

J. S. BENEDIKT

„pri predici pri križu“.

Ustanovljeno 1830.

Nasl. za telegrame: Benedikt, Ljubljana.

V „Národnem domu“ v Celju
oddajo se v najem
stanovanja in prodajalnice
s 1. oktobrom 1896.

Prodajalnice so na zelo ugodnem prostoru, ker so nasproti
c. kr. davkarji in okrajnemu glavarstvu ter bodeta v „Národnem
domu“ dva denarna zavoda („Posojilnica“ in „Južnoštajerska hranil-
nica“), tako da je tukaj vedno velik promet, posebno ker stoji „Na-
rodni dom“ ob ljubljanski državni cesti, po kateri gre ves promet
iz Savinjske doline. (2551)

Išče se tudi
za restavracijo v „Národnem domu“
gostilničar.

Ponudbe naj se pošiljajo „Posojilnici v Celju“.

Do 1. junija in od 1. septembra stanovanjske tarife za 25% znižane.

Zdravišče

Krapinske Toplice

na Hrvatskem

od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene
za jedno uro vožnje, so odprte od 1. aprila do konca oktobra. 30° do 35° R.
gorke akvotermne, ki eminentno vplivajo pri protinu, živčni in kolenčni
revmi, in njih posledičnih boleznih, pri iskiti, nevralgiji, kožnih bo-
leznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpenju, kroničnem
materničnem vnetju, eksudatih peritritinalnih vezin. Velike basinske,
polne, separatne kopeli, kopeli v marmornatih banjah in tušne
kopeli, izvrstno urejene potilnice, masaža, elektrika, šved, zdra-
vilna gimnastika. Priročna stanovanja. Dobro in nedrugo gostilne;
stalna topla godba, katero oskrbuje godba c. in kr. pešpolka nad-
vojvode Leopolda št. 53. Obširni senčni sprehodi itd. Od 1. maja vozijo
slednji dan omnibusi v Zabok in Polžane.

Kopalški zdravnik **dr. Pavel pl. Oreskovic**. Brošure se dobe v vseh
knjigarnah. Prospekte in poročila pošilja
(2214-10) **kopališčno ravnateljstvo.**

Popolna razprodaja
manufakturnega blaga
pri (2569-4)
Fr. Petrič-u
v Špitalskih ulicah.
!!! Veliko pod tovarniško ceno !!!

Po tovarniški ceni.

R. Miklauc v Ljubljani

naznanja, da se je
preselil z dném 28. maja t. l.

v svojo barako

za škofijo, za vodó, kjer prodajajo moko
in je primoran radi majhnega prostora svojo zalogo
zmanjšati.

Prodaja najraznovrstnejše

manufakturno in kramarsko blago

do preklica

po tovarniški ceni.

Za poletje je dobil vsakovrstno novo blago:
posebno lepo blago za gvante, židane rute,
cajg za hlače, sukneno blago (štof), lep kambrik
in satin.

Na izbiro ima tudi prte (tištahe), razne bri-
salke (antle); svetuje torej vsakomur, komur je ležeče,
da po ceni kupi, naj ne zamudi te
res izredno ugodne prilike. (2565-2)

Po tovarniški ceni.